

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie zmienionego wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy

COM(2009) 71 wersja ostateczna/2 – 2006/0222 (COD)

(2009/C 306/15)

Dnia 11 marca 2009 r. Rada, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

„zmienionego wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy”

Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię dnia 26 maja 2009 r. Sprawozdawcą był Xavier VERBOVEN.

Na 454. sesji plenarnej w dniach 10–11 czerwca 2009 r. (posiedzenie z dnia 10 czerwca 2009 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny jednomyślnie przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Komitet zasadniczo popiera omawiany wniosek, wzywa Komisję do uwzględnienia trzech zgłoszonych zastrzeżeń i do odpowiedniego zmodyfikowania treści motywów oraz pragnie, by wniosek został wkrótce zatwierdzony przez Parlament i Radę.

2. Uzasadnienie

2.1 Streszczenie dokumentu Komisji

2.1.1 Celem omawianego wniosku jest skodyfikowanie dyrektywy Rady 83/477/EWG z dnia 19 września 1983 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy (druga dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 8 dyrektywy 80/1107/EWG). Nowa dyrektywa zastąpi włączone do niej akty⁽¹⁾; według Komisji, omawiany wniosek całkowicie zachowuje treść kodyfikowanych aktów, zbiera je więc jedynie razem, dokonując tylko takich formalnych zmian, jakie wynikają z samego zadania kodyfikacji.

2.2 Uwagi ogólne

2.2.1 Narażenie na działanie azbestu stanowi w dalszym ciągu istotny czynnik ryzyka dla pracowników różnych kategorii, zwłaszcza w branży budowlanej. Ogólnie szacuje się, że w całym XX wieku Europa zużyła kilkadziesiąt milionów ton azbestu. Pomimo uchwalonego przez Unię Europejską w 1999 r. zakazu stosowania azbestu, narażenie na jego działanie będzie wciąż istniało w najbliższych dekadach, głównie ze względu na znaczną ilość budynków, których konstrukcja zawiera azbest. Ponadto ryzyko narażenia na działanie azbestu pojawia się także przy rozbiórce różnych instalacji zawierających azbest oraz w gospodarce odpadami. Powodem niepokoju może być też rynek wtórny rozmaitych produktów zawierających azbest.

2.2.2 Komitet kilkakrotnie zajmował się problemami związanymi z ochroną pracowników narażonych na działanie azbestu. Szczególnie warto podkreślić opinię z inicjatywy własnej przyjętą 24 marca 1999 r.⁽²⁾

2.2.3 Pierwsza dyrektywa mająca na celu ochronę pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu powstała w 1983 r. Kilkakrotnie poddawano ją zmianom, w wyniku których poszerzono jej zakres stosowania, wzmocniono środki zapobiegawcze i obniżono dopuszczalne wartości ekspozycji.

2.2.4 Kolejne modyfikacje mogą stanowić utrudnienie dla odbiorców tego aktu prawnego. Omawiany wniosek w sprawie kodyfikacji pozwala połączyć w jednym akcie prawnym różne obowiązujące przepisy, nie ingerując w ich treść. Dokonuje się w nim tylko takich formalnych zmian, jakie wynikają z samego zadania kodyfikacji.

2.2.5 Komitet uważa jednak, że w kodyfikacji motywów występują pewne braki. Kilka motywów występujących w poprzednich dyrektywach nie zostało uwzględnionych. W niektórych wypadkach pominięcia te wykraczają poza zakres zwykłej zmiany redakcyjnej. Dotyczą one istotnych elementów, na które prawodawca wspólnotowy postanowił zwrócić szczególną uwagę.

2.2.6 Taka sytuacja występuje w wypadku motywu 2 dyrektywy 2003/18/WE, w którym prawodawca wspólnotowy podkreśla znaczenie podejścia zapobiegawczego odnośnie do włókien zastępczych wobec azbestu. Sprawa ta jest bardzo ważna, gdyż nie należy dopuścić do tego, by stosowane rozwiązania alternatywne stanowiły zagrożenie dla zdrowia.

⁽¹⁾ Dyrektywa 83/477/EWG Rady, dyrektywa 91/382/EWG Rady, dyrektywa 98/24/WE Rady (wyłącznie jej art. 13) oraz dyrektywa 2003/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady.

⁽²⁾ Zob. opinia EKES-u z 24 marca 1999 r. w sprawie azbestu, sprawozdawca: Thomas ETTY (Dz.U. C 138 z 18.5.1999).

2.2.7 To samo dotyczy wykreślenia motywu 4 tej samej dyrektywy, w którym zwraca się uwagę na znaczenie wspólnotowej decyzji w sprawie zakazu obrotu handlowego i stosowania chryzotyłu od 1 stycznia 2005 r. Pominięcie to jest tym mniej usprawiedliwione, że motyw 4 dyrektywy 91/382/EWG został również wykreślony. Wspomina się w nim o znaczeniu zasady zastępowania dla ochrony przed ryzykiem pochodzącym od substancji niebezpiecznych. Wycofanie tych dwóch motywów wydaje się nieuzasadnione w kontekście zaangażowania Unii Europejskiej w prace na rzecz światowego zakazu stosowania azbestu.

2.2.8 To samo dotyczy motywu 15 dyrektywy 2003/18/WE, w którym wymaga się od państw członkowskich dostosowania zawartości rejestrów oraz kart zdrowia pracowników narażonych na działanie azbestu do rejestrów i kart zdrowia narażonych na działanie innych czynników rakotwórczych.

2.2.9 Wydaje się, że skreślenie tych motywów wykracza poza normalny zakres kodyfikacji. Zdaniem Komitetu omawiany wniosek powinien zawierać motywy o podobnym znaczeniu, tak aby jasny był zakres prawny proponowanego aktu w tych konkretnych kwestiach.

2.2.10 Kodyfikacja nie może pociągać za sobą żadnych znaczących zmian co do treści. Po przeanalizowaniu wniosku Komitet uważa, że jego tekst odpowiada tej zasadzie z zastrzeżeniem uwag dotyczących skreślenia niektórych moty-

wów. Stanowi on racjonalne kompendium różnych obowiązujących przepisów, dzięki czemu stają się one jaśniejsze; zabieg ten nie stwarza żadnych problemów merytorycznych.

2.2.11 Komitet jest zdania, że omawiany wniosek powinien zostać skonsultowany z Komitetem Doradczym ds. Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy, zgodnie z decyzją Rady 2003/C 218/01 z 22 lipca 2003 r. Wzmianka o tej konsultacji powinna się znaleźć w uzasadnieniu dyrektywy zgodnie ze stosowaną dotąd praktyką.

2.2.12 Komitet zasadniczo popiera omawiany wniosek, wzywa Komisję do uwzględnienia powyższych trzech zastrzeżeń i do odpowiedniego zmodyfikowania treści motywów i pragnie, by wniosek został wkrótce zatwierdzony przez Parlament Europejski i Radę.

3. Uwagi szczegółowe

Komitet pragnie przypomnieć swą opinię przyjętą 4 marca 1999 r. oraz ponawia swój postulat, by państwa członkowskie ratyfikowały konwencję MOP nr 162 dotyczącą bezpieczeństwa przy stosowaniu azbestu. Do chwili obecnej zrobiło to tylko 10 z 27 państw członkowskich. Ratyfikacja przez państwa członkowskie Unii Europejskiej przyczyniłaby się do zwiększenia rangi tej konwencji jako istotnego środka na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników w skali światowej.

Bruksela dnia 10 czerwca 2009 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Mario SEPI
